

DE DIGITALE SPAARNEPOST

**Nr 571 Juni 2024**



## INLEIDING BIJ DE SPAARNEPOST VAN JUNI 2024

Op 3 mei hadden we onze open dag met de 5-cent boeken die de laatste tijd bij ons op de verenigingsavonden ter inzage waren geweest. Deze keer hadden we het anders aangepakt dan vorig jaar toen we allerlei instanties en scholen uit de omgeving hadden gemaïld (met heel weinig resultaat), een kleurenfolder hadden gemaakt en op allerlei plaatsen hadden neergelegd (met waarschijnlijk weinig resultaat) en met een aankondiging in het maandblad (en dat leverde wel wat aanloop op). Die dag in april 2023 betekende voor enkele tientallen filatelisten een kennismaking op met onze club en leverde ook wat nieuwe leden op. Ook kwamen enkele ex-filatelisten met veilingmateriaal aan dat inmiddels de weg naar onze veiling heeft gevonden. Maar de weggeef-veiling die we op het eind van die middag organiseerden was een teleurstelling; bijna iedereen was toen al weg. We constateerden: dat gaan we anders doen.

Voor de 3 mei- bijeenkomst in 2024 hebben we vooral filatelistische verenigingen uit onze omgeving uitgenodigd en enkele handelaren en er kwam een advertentie in het Nieuwsblad voor Haarlem. Een eenvoudige zwart-wit folder werd neergelegd bij Postbeeld en bij Hollands Glorie en die werd digitaal ook verstuurd aan onze leden met de vraag er aandacht aan te besteden in eigen kring. Al met al leverden deze 'marketing' activiteiten een betere respons op dan in 2023 en was het vooral ook heel leuk om ervaringen uit te wisselen met de collega's uit vooral Amsterdam (Statuut '80; die hadden ook eigen 5-cent boeken meegenomen), Diemen, Amstelveen, Hoofddorp en Alkmaar. De foto's getuigen van een gezellige drukte. En we hebben na afloop de boeken weer ingenomen en gaan nu met de eigenaars bespreken wat we er verder mee gaan doen.

Sfeerimpressies van de 3-mei bijeenkomst.



De 5-cent boeken van OHvZ staan klaar om te worden besnuffeld.



Ook Statuut '80 uit Amsterdam had een eigen hoekje



De deuren gaan open en het was meteen druk bij binnenkomst





Snuffelen en overleggen



Voorzitter Theo van Koolwijk verwelkomt iedereen





### Volle bak

We hadden op 15 mei ook weer een 'gewone' veilingavond en die veiling verliep goed en met een mooi resultaat. Er waren maar twee retouren en twee opzienbarende biedingen: de gehele wereld in vier insteekboeken ging voor meer dan het dubbele van de vraagprijs weg en datzelfde gold voor de 2,50 guldenzegel van Curaçao uit 1923.

Op 19 Juni is er een verenigingsavond zoals we dat de laatste jaren steeds doen: geen veiling maar de mogelijkheid voor leden om hun eigen materiaal mee te nemen en dat te verkopen of te ruilen. Dat gebeurt zonder tussenkomst van het bestuur en voor eigen rekening (en verantwoordelijkheid) van wie er komt. Het zijn ook steeds gezellige avonden om elkaar voor het zomerreces nog een keer te spreken en filatelistische kennis uit te wisselen. Neem ook eens wat voorbeelden mee van eigen verzamelingen!

Iedereen heeft het kunnen lezen in het mooie Maandblad Filatelie. In het meinumner besteedde Jan Heijs in zijn rubriek 'Voor U Gelezen' aandacht aan onze 'Digitale Spaarnepost' van maart 2024 en hij gaf daarbij speciale aandacht aan het verhaal dat Robert Deuling toen had gemaakt over de 'Hommages', en vooral aan die van Jules Verne. Dat was een mooi eerbewijs aan wat Robert Deuling sinds het eind van december 2023 maandelijks schrijft over de Franse cultuur op postzegels. Hij gaat daar nog een tijd mee door. Nu we 'digitaal' zijn gegaan zijn er eigenlijk geen beperkingen meer in de hoeveelheid stukken die we kunnen plaatsen. Toen we nog als 'fysiek blad' verschenen was die beperking er wel, want een paar

pagina's extra betekenden meteen een veel hoger tarief bij PostNL en die tarieven waren sowieso al zo hoog geworden dat het een van de redenen was om met het versturen 'per post' te stoppen en digitaal te worden. En zoals iedereen heeft kunnen zien doen we dat op twee manieren: ieder lid waarvan we een e-mailadres hebben krijgt de OHvZ versie van onze Spaarnepost. Elke maand maken we van een deel daarvan ook een 'Digitale Spaarnepost' en die zetten we online en vrij toegankelijk. Iedereen die, zoals Robert Deuling, postzegelplezier en schrijfplezier wil combineren kan dus in die twee Spaarnepost versies publiceren.

En na de zomer gaan we weer een nieuw seizoen in, met daarbij veranderingen in de manier waarop het rondzendverkeer wordt georganiseerd. Dat is jarenlang was dit in zeer bekwame handen bij Ineke Hagens voor de postzegels en bij Dirk de Geus voor de poststukken. Ineke had al eerder aangekondigd dat ze na het seizoen 2023-2024 zou stoppen en na het plotseling uitvallen van Dirk de Geus moesten we op zoek naar twee vervangers. Die zijn gevonden en de taken van Ineke en Dirk zullen worden overgenomen door Jan Groenendijk voor postzegels en door Sebastiaan Kerkvliet voor poststukken. De verhuizing van de voorraden zal deze zomer plaatsvinden. We zijn Ineke en Dirk erg dankbaar voor al het werk dat ze de afgelopen jaren voor ons hebben gedaan.

Vanaf september zal Arjan Jobse de administratie van beide rondzendingen gaan verzorgen (in samenwerking met penningmeester Luc Turkenburg), waardoor de uitvoerende taken (door Arjan als 'Administrateur Rondzendverkeer') en de controlerende taken (penningmeester Luc Turkenburg) niet langer door dezelfde persoon zullen worden uitgevoerd. Jan en Sebastiaan (de 'Functionarissen Rondzendingen') zijn op de meeste ledenbijeenkomsten aanwezig en bij hen kunt u terecht voor lege boekjes, zakjes en omslagen voor poststukken. Tevens kunt u bij hen nieuwe (gevulde) boekjes etc. voor het rondzendverkeer weer leveren. Wij wensen de nieuwe rondzendmedewerkers veel succes!

Het bestuur van OHvZ wenst al onze leden (en iedereen die dit verder leest) een mooie zomerperiode toe. En op wat mindere dagen wat weer betreft: veel postzegelplezier! Tot in september!



(Uit de verzameling van Reinoud Bruntink; strandplezier in Zandvoort in 1899!)



### **Bijeenkomst van woensdagavond 19 juni 2024 in De Schakel; Pijnboomstraat 17 Haarlem Noord**

Traditiegetrouw hebben we in juni een avondbijeenkomst zonder veiling maar met mogelijkheden om te ruilen en onderling te kopen en verkopen. Dat gebeurt zonder tussenkomst en buiten verantwoordelijkheid van het bestuur. Leden brengen ook delen van hun eigen verzameling mee om anderen daarvan te laten genieten. En er wordt onder het genot van een drankje nagenoten van het aflopende postzegelseizoen en vooruitgekeken naar de zomer en naar het volgende seizoen.

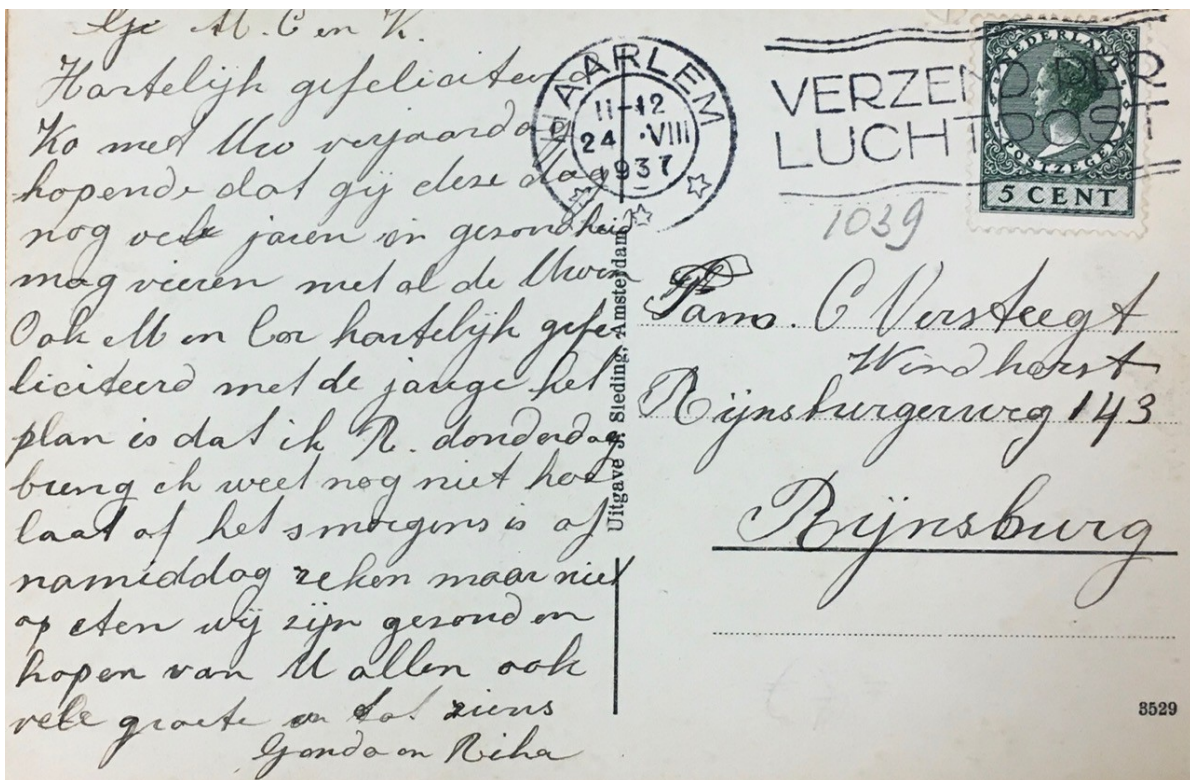


### **Poststuk van de Maand: Het Adriaan Stoopplein in 1937**

Van ons lid Jan van den Assem kreeg ik deze ansichtkaart met een foto van een plek 'bij mij om de hoek': het Adriaan Stoopplein in Overveen (maar vlak bij de gemeentegrens van Haarlem), zoals dat er uitzag in (of vóór) 1937, getuige de achterkant van de kaart. Gestuurd naar Rijnsburg bij Leiden op 24 augustus 1937 en met een vlagstempel "verzending per luchtpost", al zal dat met deze kaart niet zijn gebeurd. Het tarief was gewoon 5 cent (Veth).



Overveen — Adriaan Stoopplein



Het Adriaan Stoopplein werd gebouwd in 1924 en dat staat ook nog steeds op de woonhuizen links, 100 jaar oud dus! Zichtbaar zijn ook het Kennemer Lyceum en het 'Stoop's Bad', waarvan fraaie appartementen zijn gemaakt nadat het zwembad was gesloten. Op de OHVZ website staat bij postgeschiedenis (bij de rubriek sociale filatelie) een heel verhaal over Adriaan Stoop, de grote initiator van van alles en nog wat in de Gemeente Bloemendaal.



## Wie weet?

Bij de voorbereiding van het 'bedrijvenpost'-deel van de postgeschiedenis op onze website komen we van allerlei dingen tegen die niet duidelijk zijn. Een ervan is een roodfrankering van een bedrijf op de Van Eedenstraat 16 in Haarlem. Wie weet van welk bedrijf dit logo was?



Tekst tot nu toe: "Verzameling Jan Groenendijk. Briefstuk. Haarlem 1 X 1981. Roodfrankering 0065 cent. [In dit pand is vanaf 1984 het Lorentzhuis gevestigd, een centrum voor psychiatrische systeemtherapie, in het huis waar vroeger de natuurkundige en Nobelprijswinnaar H.A. Lorentz had gewoond]. Welke organisatie in 1981 in dit pand zat is nog onbekend, wel dat ze bovenstaand logo gebruikten".



## Nieuw op de website en oproep aan alle leden

Op onze website [www.ohvz.nl](http://www.ohvz.nl) staat sinds kort onder postgeschiedenis bij 'bedrijvenpost' een uitgebreid (maar lang niet compleet) stuk over de post van en naar (semi-)overheidsdiensten in en rond Haarlem. We zijn nu bezig met het voorbereiden van soortgelijke stukken over de post van en naar particuliere ondernemingen in en rond Haarlem en over post van en naar stichtingen en verenigingen. We denken dat iedere postzegelverzamelaar in en rond Haarlem wel van dat soort poststukken in huis heeft en dat er ook leden van OHVZ zijn die dit verzamelen, bijvoorbeeld de vele roodfrankeringen. We hebben van diverse leden in de loop van de laatste paar jaar al stukken gekregen die we hebben opgeslagen in een digitale databank en die we daar nu uit aan het halen zijn. Maar er moet nog veel meer zijn. Vandaar de oproep aan al onze leden (en aan anderen die dit lezen in de Digitale Spaarnepost online): graag opzoeken, scannen of fotograferen en sturen (300 dpi graag) aan [secretaris@ohvz.nl](mailto:secretaris@ohvz.nl). Alles is welkom!



## Digitale Filatelie: Noordwest-Duitsland

Met de uitspraak van Johann Wolfgang von Goethe (“SAMMLER SIND GLÜCKLICHE MENSCHEN”) opende de rubriek digitale filatelie in het Maandblad Filatelie van juni/juli 2024.



Goethe: <http://www.duitseliteratuur.nl/special-het-leven-van-johann-wolfgang-von-goethe-1749-1832/>

Die aflevering was de eerste van een tweetal over de stand van zaken op het gebied van de digitale filatelie bij onze oosterburen. Deze eerste aflevering gaat over de situatie in Noordwest-Duitsland, de deelstaten Niedersachsen, Hamburg en Bremen. Een volgende keer zal het gaan over de deelstaat Nordrhein-Westfalen.

## NUTS-3 regio's in de grensregio Nederland-Duitsland



<https://cdn.cbs.nl/images/2f744d57703648637a48656561372f304e6d5a4569773d3d/900x900.jpg>

In deze aflevering worden de volgende websites behandeld:

<https://www.borek.de/briefmarkenwelt/philatelie/briefmarken-altdeutsche-staaten>; over de filatelie van de oud-Duitse staten

en de wikipedia pagina's: voor Hannover:

[https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Hannovers](https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte_und_Briefmarken_Hannovers) en

[https://stampswiki.de/index.php?title=Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Hannovers](https://stampswiki.de/index.php?title=Postgeschichte_und_Briefmarken_Hannovers);

voor Oldenburg:

[https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Oldenburgs](https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte_und_Briefmarken_Oldenburgs);

voor Braunschweig:

[https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Braunschweigs](https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte_und_Briefmarken_Braunschweigs);

voor Hamburg: [https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Hamburgs](https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte_und_Briefmarken_Hamburgs) ;

voor Bergedorf: [https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Bergedorfs](https://de.wikipedia.org/wiki/Postgeschichte_und_Briefmarken_Bergedorfs);

voor Bremen: [https://www.wikiwand.com/de/Postgeschichte\\_und\\_Briefmarken\\_Bremens](https://www.wikiwand.com/de/Postgeschichte_und_Briefmarken_Bremens)

en voor Thurn & Taxis: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Thurn\\_und\\_Taxis](https://nl.wikipedia.org/wiki/Thurn_und_Taxis) ; en: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-thurn-taxis/>

voor een overzicht: <https://stampswiki.de/index.php?title=Hauptseite>

<https://www.stampsx.com/ratgeber/stempel-datenbank.php> : de uitgebreide website over poststempels van vooral Duitsland

<https://www.stampsx.com/ratgeber/braunschweig-nummernstempel.php?s=n> : het gedeelte over de nummerstempels van klassiek Braunschweig

<http://nedacademievoorfilatelie.nl/de-fascinerende-filatelie-van-hertogdom-braunschweig/> : een Nederlandstalig artikel over de filatelie van klassiek Braunschweig

<https://arge-hannover.clubdesk.de/> en <https://www.thurn-taxis-arge.de/> : de Duitse filatelistische specialisten over Hannover en Thurn&Taxis; over Bremen: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-die-ausgabe-bremens/>; over Oldenburg: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-die-ausgaben-der-grafschaft-oldenburg/>; over Hannover: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-hannover/>; over Hamburg: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-hamburg/>; over Braunschweig: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-braunschweig/>; over Bergedorf: <https://sammeln-spezial.de/briefmarken-altdeutschland-bergedorf/>;

<https://sammeln-spezial.de/briefmarken-verein-frau-und-philatelie/> ; een Duitse website over vrouwen en filatelie (in Wiesmoor, Niedersachsen); kijk ook eens naar:

<https://sammeln-spezial.de/geheime-briefmarkensprache/>

<https://www.arge-ndp.de/> : de filatelie van het Norddeutscher Postbezirk tussen 1867 en 1872

[https://de.wikipedia.org/wiki/Liste\\_der\\_ehemaligen\\_Postleitzahlen\\_in\\_Deutschland](https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_der_ehemaligen_Postleitzahlen_in_Deutschland) en <https://www.alte-postleitzahlen.de/> : overzichtswebsite over de postcodes in Duitsland tussen 1962/1965 en 1993

<https://www.suche-postleitzahl.org/land/nordrhein-westfalen.75> en <https://www.suche-postleitzahl.org/land/niedersachsen.74> : de huidige postcodes in Duitsland (NRWF en NS).

[https://en.wikipedia.org/wiki/Briefzentrum\\_\(Deutsche\\_Post\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Briefzentrum_(Deutsche_Post)) : de lijst met Briefzentrum nummers zoals die vanaf de jaren '90 in gebruik zijn in Duitsland

<https://www.briefmarkenwelt-geier.de/Deutsche-Privatpost-Anbieter/> : na de privatisering van de Duitse Post zijn er veel particuliere bedrijven (geweest) die, net als dat in Nederland het geval was en nog een beetje is, post bezorgen

<https://fvduitsland.nl/> : de vereniging van Duitsland filatelisten in Nederland

[https://fvduitsland.nl/?page\\_id=9781](https://fvduitsland.nl/?page_id=9781); op de website staan vanaf 2010 ook alle afleveringen van Postfrisch, het blad van de Deutsche Post.

<https://www.bdph.de/> ; in het bijzonder: <https://www.bdph.de/index.php?id=5> : de website van de Duitse Bond van Filatelistenverenigingen



<http://www.nordwestdeutscher-philatelistenverband.de/> : er is ook een regionale bundeling van filatelistenverenigingen in Noordwest-Duitsland

<https://www.vnph.info/> : een bundeling van verenigingen in Niedersachsen

<http://www.philatelistenverband-norddeutschland.de/vereine-in-niedersachsen> : een overzicht van verenigingen in Niedersachsen

<https://vereinsmeier-online.de/briefmarkensammler-vereine-deutschland.php> : overzicht van Duitse postzegelverenigingen

<http://www.nordwestdeutscher-philatelistenverband.de/seiten/startseite/vereinsadressen.php> : verenigingen in Noordwest-Duitsland

<https://www.briefmarkenfreunde-leer.de/news/deutsch-niederlaendischer-tauschtag-an-ostersamstag-30-maerz-2024/> : over de Duits-Nederlandse Ruildagen in Leer

<https://www.philatelistische-bibliothek.de/> : de Filatelistische bibliotheek in Hamburg, ook met een catalogus online

<https://www.klassische-philatelie.de/de/> („Till Neumann, Experte für seltene Briefmarken und Briefe“): een website van een expert op het gebied van de klassieke filatelie

Bund Philatelistischer Prüfer: <https://www.bpp.de/> ; zie ook: <https://briefmarken-pruefer.de/de/>

<https://www.bdph.de/index.php?id=38> ; de Duitse Bond; zie voor de Arbeitsgemeinschaften: <http://www.vpha.de/index.php/arbeitsgemeinschaften-gesamt>

<https://shop.deutschepost.de/sammeln/philatelie> ; ook:

<https://shop.deutschepost.de/sammeln/philatelie/service-informationen-der-philatelie/stempel-und-informationen> : website van de Deutsche Post

Museumsstiftung Post und Telekommunikation:

<https://sammlungen.museumsstiftung.de/kategorie/philatelie/> ; zie vooral ook:

<https://sammlungen.museumsstiftung.de/briefmarken/> en

<https://sammlungen.museumsstiftung.de/postkurskarten/> : een museum voor postzegels en postgeschiedenis met drie vestigingen: in Bonn, Berlijn en Heusenstamm in Hessen

[https://www.phila-gert.de/phila-lexikon/phila\\_a.html](https://www.phila-gert.de/phila-lexikon/phila_a.html) : een filatelistische vraagbaak (lexikon)

<https://www.philabooks.com/pages/home.asp> : een overzicht van filatelistische literatuur

<https://www.veuskens.de/> : veilinghuis Veuskens in Hildesheim

<https://www.karl-pfankuch.de/de/> : veilinghuis Pfankuch in Braunschweig

<https://www.hba.de/en/> : veilinghuis Hanseatische Briefmarkenauktionen in Hamburg

<https://www.auction-galleries.de/de/home>: Veilinghuis Auction Galleries in Hamburg

<http://www.sellschopp.de/> : Veilinghuis Sellschopp in Hamburg

<https://www.briefmarken.de/en/> : de website van Michel (catalogi)

<https://www.leuchtturm.de/> : de website van Leuchtturm (albums)

<https://www.lindner-original.de/philatelie> : de website van Lindner, postzegelbenodigdheden

<https://www.schaubek.de/> : de website van Schaubek (albums)

[www.bdph.de/philaclips](http://www.bdph.de/philaclips) : de nieuwe website van de Duitse Bond met korte video's over filatelie

<https://www.youtube.com/@briefmarkenecke/> : de website van Ron Pichler, pionier op het terrein van filatelistische videoclips.

[www.briefmarkenfreunde-aurich.de](http://www.briefmarkenfreunde-aurich.de) : Auphilia Verein der Briefmarkensammler im Kreis Aurich e.V.

<https://www.bergedorf-briefmarken.de/> : Briefmarkensammler-Verein für Bergedorf und Umgebung von 1911; jeugd: <https://ibf-bergedorf.de/>

<https://www.briefmarkenverein-braunschweig.de/> : Braunschweiger Postwertzeichen-Sammlergemeinschaft e.V.

<http://www.briefmarkenverein-buxtehude.de/Verein.html> : Briefmarkensammler-Verein Buxtehude von 1936 e. V.

<http://www.briefmarkensammler-verein-goettingen.de/> : Briefmarkensammler-Verein von 1901 Göttingen

<https://vps-1894.de/> : Verein für Postwertzeichensammler von 1894 Metropolregion Hamburg e.V.

<https://www.argesh.de/> : Arbeitsgemeinschaft für Postgeschichte und Philatelie von Schleswig-Holstein, Hamburg und Lübeck

<https://www.facebook.com/junge.briefmarkenfreunde.hamburg/> : Junge Briefmarkenfreunde Hamburg

<https://www.facebook.com/Briefmarkensammlerverein> : Briefmarkensammlerverein Hamburg-Wandsbek

<https://www.bsv-hh.de/der-verein/startseite> : Briefmarkensammler-Verein Hamburg Winterhude-Alsterdorf

[www.bch1886.de](http://www.bch1886.de) : Briefmarken-Club Hannover von 1886 e.V. en ook:

[https://de.wikipedia.org/wiki/Briefmarken-Club\\_Hannover\\_von\\_1886](https://de.wikipedia.org/wiki/Briefmarken-Club_Hannover_von_1886)

<http://harburger-bsv.de/> : Harburger Briefmarkensammler-Verein von 1920 e.V.

<https://www.briefmarkenfreunde-jever-jeverland.de/> : Verein der Briefmarkenkunde Jever und Jeverland

<https://www.briefmarkensammler-verein-laatzten.de/> : Briefmarkensammler-Verein Laatzten e.V.

<https://www.briefmarkenfreunde-leer.de/> : Verein der Briefmarkenfreunde Leer e.V.

<https://www.lingener-briefmarkensammler.de/> : Verein Lingener Briefmarkensammler e.V.

[www.trinationphilaclub.de](http://www.trinationphilaclub.de): Bergen Trination Philatelieclub

<http://www.lbg-briefmarkensv.de/> : Lüneburger Briefmarkensammlerverein e.V.

[www.marler-philatelisten.de](http://www.marler-philatelisten.de) : Briefmarken-Sammler-Verein MARL 1959

<https://heimatverein-melle.de/tag/briefmarkenfreunde-groenegau> : Briefmarkenfreunde Grönegau

<https://www.briefmarkenfreunde-oldenburg.de/> : Briefmarkenfreunde Oldenburg e.V.

<http://vphn-os.de/> : Verein für Philatelie und Numismatik „Niedersachsen" e.V. Osnabrück v. 1928

<https://www.briefmarkensammlerverein-syke.de/> : Briefmarkensammlerverein Syke

<https://www.briefmarkenfreunde-twist.de/> : Briefmarkenfreunde Twist und Umgebung

<https://www.briefmarkenfreundezetel.de/> : Briefmarkenfreunde Zetel



## DE FRANSE CULTUUR OP POSTZEGELS: HÔTEL DE VILLE; ROBERT DEULING

### Inleiding

*Hôtel de Ville* of *mairie* zijn Franse woorden voor stadhuis, of gemeentehuis. (Y1176)



Een gemeentehuis (vaak ook: *raadhuis* of *stadhuis*) is een gebouw waarin de ambtenaren van de gemeente, de burgemeester en wethouders (Nederland) of schepenen (België) werken en waar de gemeenteraad vergadert. Inwoners kunnen er doorgaans terecht voor gemeentelijke diensten. In veruit de meeste gevallen is het gebouw eigendom van de gemeente.

Bij een gemeente die hoofdzakelijk uit stedelijk gebied bestaat, wordt een gemeentehuis vaak het *stadhuis* genoemd. Daarnaast wordt het in Nederland ook wel *raadhuis* (het huis waar de raad vergadert), *gemeentekantoor* of *stadskantoor* genoemd. De naam *raadhuis* bleef ook na de Napoleontische tijd in zwang als alternatieve benaming voor een gemeentehuis.

Door de wijzigingen in taken en bevoegdheden van de gemeente is het gebruik en de indeling van het gemeentehuis in de loop der tijd drastisch gewijzigd. Het gemeentehuis is in Nederland ontstaan uit het raadhuis: een gebouw, waar de plaatselijke bestuurders vergaderden en waar tot de Franse tijd vaak ook recht werd gesproken. Het raadhuis is omstreeks de veertiende eeuw ontstaan, toen de rechtspraak en de vergaderingen van de lokale besturen zich verplaatsten van de open lucht naar hiervoor ingerichte zalen. Het Romeins recht dat indertijd van toepassing was, vereiste dat juridische processen werden gedocumenteerd, iets dat in de open lucht niet goed mogelijk was.

In kleine plaatsen waar geen stadhuis was, gebeurden deze activiteiten vaak in een plaatselijke hoeve, herberg of kroeg. Dit gebouw bevond zich doorgaans in het centrum van de stad. Stadhuizen en raadhuisen waren prominente gebouwen die het aanzien van de plaats moesten uitstralen. Ze waren meestal aan een marktplein gelegen, wat niet alleen handig was voor de handelsfunctie die het gebouw ook had, maar ook als locatie waar het publiek goed kon zien hoe vonnissen werden voltrokken. Tot in de zestiende eeuw betrof dit meestal lijfstraffen die als publieke vernedering in het openbaar werden uitgevoerd.

In de zestiende eeuw, toen vrijheidsstraffen als vonnis in opkomst waren kreeg de kelder of zolder van het gebouw vaak een bestemming als gevangenis. De representatieve ruimten bevonden zich vanaf deze periode op de eerste verdieping of bel-etage, die van buitenaf langs een trap bereikbaar was. Bovenaan de trap bevond zich doorgaans een bordes waar vanaf de bestuurders de stedelingen konden toespreken.

De Staatsregeling 1798 veranderde de functie van het stadhuis drastisch, doordat hierin de rechterlijke macht uit handen van de lokale bestuurders werd genomen en naar een landelijk orgaan werd verplaatst. Juridische processen verplaatsten zich van het gemeentehuis naar nieuw

gebouwde rechtbanken en het cachot verdween uit het gebouw, om plaats te maken voor administratieve ruimten.

De gemeente in de moderne zin van het woord werd pas in de Franse tijd ingevoerd. Tussen 1806 en 1809 kreeg iedere gemeente een gelijkvormig bestuur, met aan het hoofd een maire, later burgemeester. De bijbehorende "mairie" was een echt gemeentehuis, met een representatieve functie. Dit bleek gewoonlijk uit een ingangspartij met trappen en een bordes. De invoering van een burgerlijke stand bracht meer wijzigingen met zich mee: er werden specifieke ruimten aangewezen waarin een burgerlijke huwelijk kon worden gesloten, waardoor veel gemeentehuizen moesten worden uitgebreid met een speciale trouwzaal. De Gemeentewet uit 1851 leidde tot een golf aan nieuwe gemeentehuizen en plannen daarvoor, omdat de beschikbare ruimte in de bestaande gebouwen te klein was. In de decennia die daarop volgden, deed de neorenaissance zijn intrede in Nederland, wat tot uiting kwam in de bouw van veel gemeentehuizen. In meer behoudende gebieden werden gemeentehuizen in de stijl van de neogotiek opgetrokken.

In Frankrijk zelf is de 'Hôtel de Ville' in veel steden nog steeds een prominent gebouw en er staan er ook veel op Franse postzegels.

### **Hôtel de ville à Mulhouse (YL540)**

Het Stadhuis van Mulhouse (Hôtel de ville de Mulhouse) is een historisch renaissancestadhuis uit 1552 dat gesitueerd is aan de Place de la Réunion in Mulhouse.

In 1432 werd een stadhuis gebouwd dat in 1551 door brand werd vernield. Vanaf 1552 werd het herbouwd op de fundamenteën van het oude stadhuis, onder leiding van Michel Lynthumer. In 1698 werd het stadhuis, door Jean Gabriel, voorzien van de uitwendige beschildering in trompe-l'oeil, die ook tegenwoordig zo kenmerkend is voor dit gebouw. Zowel de beschildering als het gebouw zijn meerdere malen aangepast. Het gebouw werd in 1637 voorzien van een achtergalerij en in 1778 werd het verhoogd met een tweede etage.

Op de rechterzijgevel van het gebouw hangt een replica van de beroemde *Klapperstein*, een 12 kg zware steen die roddelaars en kwaadsprekers om de hals werd gehangen en waarmee ze door de stad moesten trekken, al rijdend op een ezel. De steen stelt een gezicht met grote ogen voor dat de tong uitsteekt. Mogelijk is deze symbolische straf in de middeleeuwen ingevoerd als vervanging voor de stening, die tot dan toe gebruikelijk was.



Het origineel van de *Klapperstein* bevindt zich in het historisch museum van de stad Mulhouse, dat sinds 1969 in het stadhuis gevestigd is.

## Hôtel de ville de Calais (Y3401)



Het huidige stadhuis (Hôtel de ville), gesitueerd in het centrum van de stad, is van de hand van architect Louis Debrouwer, een pionier in het gebruik van gewapend beton. De bouw van het stadhuis staat symbool voor de vereniging van twee steden : Saint-Pierre en Calais. Die hereniging vond plaats in 1885. In 1911 werd met de bouwwerkzaamheden aangevangen en drie jaar later werden ze stilgelegd ten gevolge van de oorlog. De restauratie van de toegebrachte schade en de voltooiing van de werken namen heel wat jaren in beslag. Pas in 1925 werd het gebouw officieel ingehuldigd, maar in 1940 werd het opnieuw ernstig beschadigd.

De algemene architectuur van dit monument met zijn 75 meter hoge belfort dat sinds 2005 op de werelderfgoedlijst van UNESCO staat, is geïnspireerd door de neo-Vlaamse stijl en versierd met Tudor-details.

Het stadhuis bestaat uit drie essentiële delen:

- Het hoofdgebouw waarvan de gevel gericht is naar het westen;
- Het 75 meter hoge, opengewerkte belfort met een horloge met vier wijzerplaten en een beiaard;
- De vierkante toren met torenspits die tegen de zuidgevel van het stadhuis is gebouwd.

De grote trap, welke leidt naar de eerste etage waar zich meer bepaald de trouwzaal en het grote salon bevinden, is versierd met prachtige glas-in-loodramen. Deze ornamenten, gefabriceerd in de ateliers Dagrant in Bordeaux, stellen op drie traveeën de bevrijding voor van Calais door de Hertog van Guise die er in 1558 in slaagde een einde te maken aan de Engelse bezetting. Het stadhuis is bekend omwille van het huwelijk van Generaal de Gaulle (Y2634) en Yvonne Vendroux dat er in 1921 plaatsvond.



De FDC heeft de volgende eerste dag stempel. (Y3401)



**Hôtel de ville de Decazeville (Y1807)**



Het stadhuis van Decazeville is gesitueerd aan 1 Place Decazes in het departement Aveyron. Het stadhuis dateert uit de 3<sup>e</sup> kwart van de negentiende eeuw.

Het gebouw is een beschermd monument; met name de gevels en daken van het gemeentehuis alsmede de trouwzaal en de gemeenteraadszaal in hun geheel.

De postzegel toont een vogelvlucht van de Vallée du Lot.

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel.





## Hôtel de ville de Dunkerque (Y2088)



Het stadhuis van Dunkerque (Duinkerke) is een eeuwenoud gebouw. Beschadigd tijdens de twee wereldoorlogen, werd het elke keer gerestaureerd. In 2005 werd het belfort van het stadhuis opgenomen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO onder de belforten van Frankrijk. De stad Duinkerke heeft er twee; de tweede is het belfort van de Saint-Éloi kerk op honderd meter van het stadhuis.

Het stadhuis is het administratieve centrum van de stad en, zoals in de meeste steden, zijn er gemeenteraden, huwelijken, burgerlijke stand, enz., maar het is ook een van de must-see plekken van Duinkerke tijdens het carnaval. De Jean-Bartpoort, het belfort van het stadhuis en de gevel en daken zijn geklassificeerd als historische monumenten.

De gevel van het stadhuis bevat de beelden van zes mannen die de geschiedenis van de stad hebben gemarkeerd. Oorspronkelijk waren er 8 beelden, maar de twee beelden op de buitenflanken werden tijdens de oorlogen vernietigd.

Een beschrijving van deze acht plaatselijke beroemdheden valt buiten deze bespreking.

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel.



Hôtel de ville de Lens (Y2476)



De stad Lens was een van de belangrijkste stedelijke centra van het mijnbekken. Verwoest tijdens de Eerste Wereldoorlog, werd het volledig herbouwd in de jaren 20, waaronder het stadhuis. De architectuur is dan ook doordrenkt met de stijl van die tijd en in het bijzonder de Art Deco geest, zeer modieus in die tijd. In het centrum van de stad en vooral op de Place Jean Jaurès, het historische hart van de stad, kunnen de kleurrijke gevels worden bewonderd, welke zijn versierd met motieven in bas-reliëfs. Een van de meest emblematische van deze art-decostijl is ongetwijfeld de oude winkel "à la ville de Limoges" met bloementegels.

Ten tijde van de wederopbouw werden geen stilistische instructies opgelegd. Ondanks gevarieerde bouwstijlen zijn de meeste van deze monumenten, zoals veel huizen in de regio, gebouwd van baksteen, geïnspireerd op de Hispano-Vlaamse stijl. De verscheidenheid aan constructies vormt een harmonieus geheel dat de rijkdom van het erfgoed van Lens uitstraalt.

Het enige monument dat na de oorlog identiek werd herbouwd, is de katholieke kerk Saint-Léger, aan het einde van het plein. De geschiedenis vertelt dat het werd gebouwd op een heiligdom gewijd aan Léodégar, de Frankische naam van Saint Leger, bij zijn dood in 680. Voor het eerst gered van de ondergang in 1776, werd het volledig verwoest tijdens een bombardement in 1916. Er bleef slechts één glas-in-loodraam over. Op 8 juni 1924 werd de eerste steen van de nieuwe kerk gelegd en twee jaar later, op 24 mei 1926, werd deze ter gelegenheid van Pinksteren ingewijd. Ondanks

bombardementen die naburige huizen, waaronder het stadhuis, in 1944 verwoestten, bleef de kerk gespaard en het maakt al meer dan 1000 jaar deel uit van het Lensois-landschap .

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel.



### Hôtel de ville de Perpignan (Y2698)



Het stadhuis van Perpignan is gesitueerd op 8 place de la Loge. Het is een typisch monument van Roussillon architectuur.

Het gebouw bestaat uit een consulaire paleis met een gotische gevel. Op deze gevel zijn drie bronzen "armen" geplant, of beter gezegd een hand, een onderarm en een arm. Dit zijn de drie "handen" van Perpignan, dat wil zeggen de drie categorieën inwoners waaruit de consuls die de stad bestuurden werden gekozen. Het is een zeer oude instelling omdat het dateert uit het einde van de twaalfde eeuw. De "grote hand" waren de burgerlijke en rijke mercaders (kooplieden). De "middelste hand", wetsdienaren, notarissen, artsen, apothekers (zij die vandaag gegroepeerd zijn onder de term vrije beroepen) maar ook winkeliers en lakenfabrikanten. De "kleine hand" was uiteindelijk die van de meest bescheiden personen: tuinmannen, arbeiders, ambachtslieden. Van de rijkste naar de minst rijke. De grote hand leverde 3 consuls. De middelste en kleine hand leverden elk twee consuls. Alle mannen mochten stemmen om hen te benoemen. De gevel van gerolde kiezels vertegenwoordigt een van de typische kenmerken van de Catalaanse architectuur. Het stadhuis herbergt een van de meesterwerken van Aristide Maillol "La Pensée"(Y1281)



Binnen heeft de huidige trouwzaal, of consulaire kamer, op de begane grond, een prachtig beschilderd plafond uit de late zestiende eeuw. Het is een voorbeeld van de Hispano-Moorse stijl. In de negentiende eeuw werd een overvloedige decoratie toegevoegd aan het bestaande plafond. Het stadhuis van Perpignan is bij decreet van 12 juli 1886 geklassificeerd als historisch monument.

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel. (Y2698)



Hôtel de ville de Saint-Quentin (Y1499)



Het stadhuis van Saint-Quentin (Aisne) is een van de mooiste voorbeelden van de burgerlijke architectuur van de late middeleeuwen in Picardië. Het zou gaan om het werk van Colard Noël, een Valenciaanse architect die werkte op de nabijgelegen site van de basiliek van Saint-Quentin. De architectuur is een symbool van gemeenschappelijke vrijheden en verraadt een zekere Vlaamse invloed.

De bouw van het stadhuis van Saint-Quentin begon in 1331 en werd voltooid in 1509. Het monument werd in het derde kwart van de 19<sup>e</sup> eeuw verbouwd en in 1926 uitgebreid gerestaureerd na de verwoesting van de stad tijdens de Grote Oorlog, in [art-decostijl](#), door de architect Louis Guindez. Het monument is bij decreet van 29 augustus 1984 geklassificeerd als historisch monument.

Het stadhuis is voorzien van drie driehoekige puntgevels welke elk zijn versierd met een oculus. Aan weerszijden vertegenwoordigen wapenschilden de emblemen van de adellijke families van Moÿ, La Fons, de stad Saint-Quentin, Vermandois, de familie van Y en de familie Dorigny. De gehele gevel is versierd met een plantaardige decoratie van eikenbladeren, wijnstokken en boerenkool. In 1759 werd een achthoekige klokkentoren opgetrokken met daarin een beiaard van 37 klokken uit 1924. De achtergevel is uitgebreid heringericht. Viollet-le-Duc (Y2095) zou de auteur zijn van de grote erker die de oude kapel verlicht. Een neogotisch torentje, ontworpen door de architect Pinguet, dateert uit 1865.



De FDC heeft de volgende eerste dag stempel. (Y1499)



## Hôtel de ville de Vienne (Y2348)



Het stadhuis van Vienne ligt in het hart van het centrum. Voor 1768 was het gebouw het Hôtel de Rachais, in eigendom van Hugo, markies van Rachais, heer van Montferrat, Liergues en Mollaron. Na de reorganisatie in 1768 verwierf het gemeentebestuur in 1771 het herenhuis van de markies de Rachais om er het stadhuis van te maken; de ingang werd toen gevormd in de Rue Marchande door middel van een koetsdeur. Op de eerste etage hebben latere transformaties de alkoofkamer en de geschilderde decoratie behouden, geïnspireerd op de werken van Nicolas Possin en Sébastien Bourdon (eind 17<sup>e</sup> eeuw) en de oude mythologie (Trojaanse oorlog, Grieks-Romeinse goden). De grote salon werd rond 1781 versierd met grote doeken, geschilderd door de archeoloog Pierre Schneyder en geïnspireerd op herontdekte oudheden en monumenten van Vienne. De huidige gevel werd tot stand gebracht in twee werkcampagnes: tussen 1804 en 1808. Het betreft de portieken van de begane grond, en tussen 1850 en 1852 de loggia van de eerste etage met daarboven een belfort en de openbare klok.

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel.



## Hôtel de ville du Havre (Y1152)



Het stadhuis van Le Havre, ontworpen door de architecten Auguste Perret en Jacques Tournant, werd ingehuldigd in 1958. Het vervangt de voorganger, gebouwd in 1857 door de architect Charles Brunet-Debaine en verwoest door de bombardementen van 1944.

De eerste paal van het centrale lichaam werd gegoten in 1953, de toren van 18 etages en 90 meter hoog, die aanvankelijk deed denken aan een belfort, werd begonnen in 1954. Het aangrenzende theater werd ingehuldigd in oktober 1967. De uitbreiding aan de noordgevel van het gebouw, onmisbaar maar esthetisch twijfelachtig, dateert uit 1987. Zoals alle grote gebouwen is het stadhuis ongeveer teruggekeerd naar zijn vooroorlogse positie. Gesitueerd in het perspectief van een groot plein, vestigt het gebouw een dialectiek tussen twee eenheden: een toren met de administratieve kantoren en een lang gebouw onderbroken door een imposante zuilengalerij waarin functies van "receptie" zoals de grote salons zijn geplaatst. Een grote trap begint vanaf de begane grond om zich te verdelen in twee vluchten die de adellijke vloer verdelen. Als een "soevereine schuilplaats" ondersteunt de zuilengalerij volledig de belasting van het dakterras dat een secundaire structuur herbergt die de vloeren en grote ramen ondersteunt.

De tuin in het zuidelijke deel van de Place de l'Hôtel de Ville is persoonlijk ontworpen door Perret. Dit enorme plein werd in 1990 getransformeerd: versmalling van de boulevard die het verdeelde, een bus corridor, creatie van een ondergrondse parkeergarage, toevoeging van fonteinen, bomen en traliewerk in exotisch hout (ontmanteld in 2010), vergroting van gazons en bloemrijke gebieden. Sinds 2012 wordt deze tuin doorkruist door de twee spoorlijnen van de nieuwe trambaan.

De gevels en dakterrassen, de toren, de hal en de trappen, de grote salons en het theater zijn bij decreet van 20 april 2016 geklasseerd als historisch monument. Vanwege de bouwperiode geniet het stadhuis het label "Erfgoed van de [20<sup>e</sup>](#) eeuw".

De FDC heeft de volgende eerste dag stempel.





### **Hôtel de ville index**

Hôtel de ville à Mulhouse (YL540)

Hôtel de ville de Calais (Y1852), (Y3401)

Hôtel de ville de Decazeville (Y1807)

Hôtel de ville de Dunkerque (Y2088)

Hôtel de ville de Lens (Y2476)

Hôtel de ville de Perpignan (Y2698)

Hôtel de ville de Saint-Quentin (Y1499)

Hôtel de ville de Vienne (Y2348)

Hôtel de ville du Havre (Y1152)